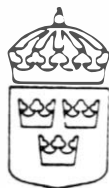

Motion till riksdagen

1989/90:L801

av Jan-Erik Wikström m.fl. (fp)

Integrering av fotografireglerna i
upphovsrättslagen

Mot.
1989/90
L801–815

Upphovsrättsutredningen som tillsattes 1976 har sedan dess avgivit fyra delbetänkanden. För närvarande ser man över skyddet för fotografiska bilder. Ett delbetänkande, som också skall bli slutbetänkandet, väntas komma under våren 1990. Frågeställningen gäller: Är det möjligt att integrera reglerna om skydd för fotografiska bilder i upphovsrättslagen (URL) eller skall man behålla dessa i en särskild fotolag? Även rätten till beställd fotografisk bild ingår i denna utredning.

Yrkesfotograferna har mycket länge hävdad att rättsskyddet för deras verk måste förstärkas. De begär samma skydd som tillkommer andra bildskapare, vars rättigheter skyddas i upphovsrättslagen. Fotograferna är den enda yrkeskategori som arbetar med skapande konstnärlig verksamhet och vars alster särbehandlas i en särskild lag, fotolagen (1960:730). I och med detta möter de inte samma respekt som gäller för rätten till text och musik. De kan inte heller åberopa samma rättsliga skydd.

Folkpartiet har vid flera tillfällen motionerat om att fotokonsten skall jämföras med annan konstnärlig verksamhet. Skälen är flera.

Den tekniska utvecklingen har inneburit svåra gränsdragningsproblem mellan vad som är fotografisk bild och vad som hör till annan bildkonst. Dessutom har utnyttjandet av bilder ökat explosionsartat.

Då det gäller återgivande på annat sätt, t.ex. om någon tecknar av ett foto, ger fotolagen ett betydligt sämre skydd än vad URL ger vid återgivande av andra konstverk. Numera kan man dessutom, med fotografier som förlaga, lätt ändra bilder genom datateknik i en s.k. paintbox.

Vidare regleras text och bild, som förekommer tillsammans i ett reportage, i var sin lag. Så fungerar det också om en fotograf skall göra ett fotomontage och börjar med en skiss. Den sistnämnda regleras i URL medan ingående fotografier och slutbilden får skydd i fotolagen.

Det hävdas också att fotografernas ställning har försvagats genom åren, medan beställarnas blivit starkare. De sistnämnda är numera oftast ett företag och inte, som antogs i 1960 års lag, en enskild beställare av ett porträtt.

Allt talar för att en lagteknisk särbehandling av fotokonsten i förhållande till annan bildkonst och andra alster av konstnärlig verksamhet inte längre är rimlig.

I Västtyskland, England och Frankrike med flera länder utanför Norden

har man sedan mer än 20 år integrerat fotorätten i URL. Så är också fallet när det gäller Island. I övriga länder inom Norden har diskussionerna kommit längst i Danmark, där man överväger fullständig integration. I Norge har man hitintills föreslagit att skilja på, dels "självständigt skapat verk" som skulle regleras i URL (åndsverksloven), dels "övriga" som skulle bibehållas i fotolagen. Men man är beredd att diskutera även en gemensam lösning för hela Norden. Finland har närmat sig reglerna i URL, men föreslår att fotolagen behålls.

Folkpartiet har i tidigare motioner kommit fram till att utredningen principiellt bör inriktas på att integrera fotografireglerna i upphovsrättslagen.

Mot. 1989/90
L801

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om integrering av fotografireglerna i upphovsrättslagen.

Stockholm den 17 januari 1990

Jan-Erik Wikström (fp)

Lola Björkquist (fp)

Bengt Harding Olson (fp)

Ulla Orring (fp)